

Müstəqil Azərbaycanın qurucuları

Tarix və şəxsiyyət

Tarix boyu alimlər və siyasətçilər bəşəriyyətə çox şey bəxş ediblər. Amma elə həmin alim və siyasətçilər həm də bəşəriyyəti çox şeydən məhrum ediblər. Yəni, hər cür həqiqətləri bəşəriyyətə qandıran da, bununla yanaşı, bəzi həqiqətləri dandıran da daha çox məhz alim və siyasətçilər olublar. Bu tezisə və antitezisə dair çoxsaylı misallar göstərmək olar. Məsələn, uzun illər ərzində marksizm-leninizm fəlsəfəsində tarixdə şəxsiyyətin rolu və yeri məsələsi əsasən birtərəfli və dolaşq şəkildə şərh olunmuşdur. Başqa sözlə, marksist-leninçi ideologiya hər vasitə ilə xalq kütlələrinin rolunu həddən artıq şişirtməklə, əslində tarixi şəxsiyyətlərin adı fərd səviyyəsindən yuxarı yüksəlməsinə mane olub.

Amma elə marksist-leninçi ideologiyanın özünün mahiyyətindən irəli gələn ziddiyət zaman-zaman bu kursun da ardıcıl həyata keçirilməsinə əngəl olub. Baxın, zaman və şəraitin özünün yetirmiş olduğu bir sıra güclü tarixi şəxsiyyətlərin ümumi inkişafdakı rolunu və xidmətlərini qəbul etməyən bu ideologiya bəzi hallarda özü süni olaraq “siyasi lider”lər və “ictimai xadim”lər “yetişdirərək” onları hər vasitə ilə cəmiyyətə sırıyırdı. Əslində, bu, təkcə marksist-leninçi ideologiya üçün deyil, bütövlükdə totalitar rejimlər üçün səciyyəvi olan bir xüsusiyyətdir. Bəli, məhz totalitar rejim və onun siyasi ideologiyası Stalini, Xruşşovu, Brejnevi, hətta cəmiyyətin illər boyu tanımadığı, səsinə eşitmədiyi və üzünü görmədiyi Çernenkonu belə fetişləşdirərək parlaq siyasi lider obrazında cəmiyyətə təqdim etməyə çalışırdı. Zaman və şəraitdən asılı olaraq bu cəhdlər bəzən alınsa da, çox vaxt uğursuzluqla nəticələnirdi. Bunu fiziki cəhətdən sağlam olmayan Çernenkonun və az bir zaman içərisində siyasət aləmində riyakarlığı, avantüristliyi, satqınlığı və boşboğazlığı ilə məşhurlaşan Qorbaçovun timsalında hər kəs çox aydın gördü.

Kimlərin necə düşünməsindən, alimlərin necə şərh etməsindən və fərqli ideologiyaların hansı mövqedən çıxış etməsindən asılı olmayaraq, ayrı-ayrı tarixi şəxsiyyətlərin-nüfuzlu ictimai xadimlərin və fəvqəl zəka sahiblərinin xalqların, bütövlükdə bəşəriyyətin ümumi inkişafındakı xüsusi xidmətləri danılmazdır. Məhz bu cür tarixi xidmətlərinə görədir ki, hind xalqı Cəvahirəl Nehrunun, almanlar Bismarkın, türklər Atatürkün, ruslar Böyük Pyotrun, fransızlar general Şarl de-Qollun, amerikalılar Franklin Ruzveltin... xatirəsini daim əziz tuturlar. Bu insanların tarixi xidmətləri sayəsində ən azı onları yetirən xalqlar, rəhbəri olduqları dövlət və hökumətlər çox böyük uğurlar qazanıb. Məhz həmin insanların tarixi xidmətləri sayəsində həmin xalqlar və dövlətlər çox böyük bələlərdən, ağır müharibə və katalizmlərdən mümkün qədər az itkilərlə ötüşə biliblər. Bu mənada Azərbaycan xalqı da ayrı-ayrı tarixi dövrlərdə dünya miqyasında tanınan, məşhur olan çox güclü xadimlər yetirib. Cavanşir və Şah İsmayıl Xətai kimi tədbirli və qüdrətli dövlət xadimlərini, Babək, Bəndər və Mübariz İbrahimov kimi igid oğulları, Nizami, Füzuli, Şəhriyar, Səməd Vurğun, Üzeyir bəy, Bülbül, Qara Qarayev, Rəşid Behbudov, Müslüm Maqomayev kimi söz və sənət dühalarını, Nəsirəddin Tusi, Yusif Məmmədəliyev, Ziya Bünyadov və Lütfizadə kimi elm karifeylərini dünyaya bəxş edən məhz Azərbaycan xalqı olub. Dünyanın bir çox yerlərində tanınan, hörmət və ehtiramla yad edilən yüzlərlə digər azərbaycanlının da adını bu siyahıya əlavə etmək olar. Amma xalqımızın dünya xalqları içərisində yerini müəyyən etmək üçün təkcə ulu öndər Heydər Əliyevin adını xatırlamaq da kifayət edər. Çünki Heydər Əliyev şəxsiyyətinin qüdrəti və onun böyüklüyü dünyanın ən ucqar guşələrindən belə çox aydın görünür, dərk edilir və qəbul olunur. Ona görə ki, bütün dünya böyük dövlətlərin liderlərinin, o cümlədən ABŞ, Böyük Britaniya, Almaniya, Fransa, Yaponiya, Rusiya, Ukrayna kimi dövlətlərin rəhbərlərinin dilindən Ulu öndərlə bağlı dəfələrlə xoş sözlər eşidib.

XX və XXI əsrlərin, demək olar ki, bütün görkəmli siyasətçiləri, elm və sənət adamları, ictimai xadimlər Heydər Əliyev şəxsiyyətinə, onun siyasi fəaliyyətinə, dövlət idarəçiliyi sahəsindəki misilsiz təcrübəyə malik olmasına olduqca yüksək dəyər veriblər. Bunlar hamısı çox yaxşı. Təbiidir ki, xalqımızın ümummilli lideri barəsində tanınmış insanlar tərəfindən deyilən və yazılan hər xoş söz üçün sevinməyə və qürur hissi yaşamağa dəyər. “Heydər Əliyev müstəqil Azərbaycanın baş memarı və qurucusudur”. Prezident İlham Əliyev tərəfindən deyilmiş bu sözlərdə ulu öndərin ömür yolu, onun Azərbaycan xalqı və Azərbaycan dövləti qarşısındakı xidmətləri olduqca yığcam şəkildə öz ifadəsini tapmışdır.

Ulu öndər 1969-cu ildə Azərbaycan KP MK-nın I katibi seçiləndə mən ali məktəbin I kursuna yenidən daxil olmuşdum. Onun MK-nın plenumundakı geniş məruzəsi dərc olunmuş “Kommunist” qəzeti uzun müddət bir çoxları kimi, mənim də əlimdən düşmədi. Mən ilk dəfə respublikada işlərin nə vəziyyətdə olduğunu məhz həmin məruzə əsasında öyrəndim. Xatırladaq ki, bütün respublikanı yerindən oynadan, insanları sanki qış yuxusundan oyadan bu plenumun sənədlərində Azərbaycanda sənayenin, kənd təsərrüfatının, xidmət sahələrinin, dövlət orqanlarının fəaliyyətinin bütün sahələrinin dərindən təhlili verilməklə, nöqsanlar üçün məsul olan şəxslərin fəaliyyəti kəskin şəkildə tənqid olunmuş, respublikanı dinamik inkişaf yoluna çıxarmaq məqsədilə konkret təkliflər, əməli tövsiyələr və geniş tədbirlər kompleksi öz əksini tapmışdı.

Heydər Əliyevi əvvəlki rəhbərlərdən fərqləndirən əsas keyfiyyətlərdən biri bu idi ki, o elə ilk vaxtlardan əhalinin ən müxtəlif zümrələri ilə fəal təmas qura bildi. Bu isə ona hər yandan və hər şeydən xəbəri olmaq imkanı yaradırdı. Belə olan halda təbiidir ki, vəzifəli şəxslərin böyük əksəriyyəti öz üzərində birbaşa respublika rəhbərinin şəxsi nəzarəti olduğunu düşünür və bu səbəbdən də ehtiyatla və səhsiz işləməyə məcbur idi. Yolundan sapanların, plan və icra intizamını pozanların, xalqın milli-mənəvi dəyərlərinə münasibətdə biganəlik, diqqətsizlik və sayğısızlıq edənlərin ciddi şəkildə cəzalandırılması və ardıcıl olaraq həyata keçirilən dərin kadr islahatları digərlərinə də dərs oldu. Məhz yeni rəhbərin qətiyyəti və prinsipial mövqeyi sayəsində Azərbaycan Dövlət Universitetinin hüquq fakültəsinin qapıları vəzifəsi, titulu və maddi imkanları olmayan sadə insanların balalarının da üzünə açılmış oldu. Hansı ki, 1969-cu ilədək həmin fakültədə əsasən nazirlərin, raykom katiblərinin, prokurorların, digər yüksək çinli şəxslərin övladları və ya qohumları təhsil alırdılar. O illərdə ulu öndərin şəxsi təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə yüzlərlə istedadlı gənc təhsil almaq üçün SSRİ-nin ən nüfuzlu ali məktəblərinə göndərildi.

Maraqlıdır ki, Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən bu kimi tədbirlər təkcə Azərbaycan ictimaiyyəti tərəfindən deyil, SSRİ-nin digər respublikalarının sakinləri tərəfindən də çox geniş şəkildə müdafiə olunurdu. Təsədüfi deyildir ki, qeyd olunan məsələ ilə bağlı o dövərdə Heydər Əliyevin “Literaturnaya qazeta”da dərc olunmuş geniş müsahibəsi uzaq Kalininqraddan tutmuş Kamçatkayadək, Kuşkadan tutmuş ucqar şimal torpaqlarınadək hər kəsin böyük marağına səbəb oldu. Təqribən bir ilə yaxın müddət ərzində qəzetdə bu mövzu ətrafında müzakirələr getdi. Əlbəttə, bütün bunlar Azərbaycanın daha 50-60-cı illərin Azərbaycanı olmadığından xəbər verirdi.

Görün, cəmi bir neçə il ərzində ulu öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycan necə də dəyişdi, inkişaf etdi. 60-cı illərdə SSRİ-nin ən geridə qalan, qanunsuzluqların tüğyan etdiyi respublikası kimi tanınan Azərbaycan 1969-cu ildən başlayaraq hər il ardıcıl olaraq Ümumittifaq sosializm yarışının qalibi oldu və Keçici Qırmızı bayraqlar aldı. Maraqlıdır ki, bayraqlar “Keçici” olsa da, onlar sonadək Azərbaycanda qaldı. Çünki Azərbaycan digər respublikalardan fərqli olaraq bütün sahələrdə dinamik inkişaf yolunda idi. Bu inkişaf və artımlar bazar və dükanlarda, əhalinin sosial vəziyyətində, ən başlıcası isə bütövlükdə ölkənin mədəni simasında da öz əksini tapmaqda idi. Bir anlığa 70-80-ci illərdə Bakıda və respublikanın digər şəhər və rayonlarında tikilən, istifadəyə verilən iri tutumlu sənaye və xidmət obyektlərini göz önünə gətirir. Mədəniyyət sahəsində həyata keçirilən böyük miqyaslı, daha doğrusu, global əhəmiyyətli işləri də həmçinin. Yada salın, görün 70-ci illərin sonu-80-ci illərin əvvəllərində Azərbaycanda nə qədər insan SSRİ-nin fəxri adlarına, o cümlədən Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Onların arasında Rəşid Behbudov, Niyazi, Fikrət Əmirov, Mirzə İbrahimov, Süleyman Rüstəm, Rəsul Rza, Süleyman Rəhimov, Zeynəb Xanlarova kimi görkəmli sənət və ədəbiyyat xadimləri də var idi. O zaman əhalisinin sayı və ərazisi Azərbaycandan bir neçə dəfə artıq olan respublikalar heç bunun yarısı qədər fəxri ad ala bilməmişdi. Bu, bir tərəfdən ümumilikdə Azərbaycan xalqının istedadından, digər tərəfdən respublika rəhbəri kimi Heydər Əliyevin nüfuzundan xəbər verirdi.

Heydər Əliyev öz nümunəsi ilə hər kəsə subut etdi ki, tarixdə şəxsiyyətin rolunu və xidmətlərini dananlar yanılırlar. 80-ci illərdə SSRİ rəhbərliyi Heydər Əliyevi Moskvaya çox istədiyindən deyil, onun gücünə, təcrübəsinə və səriştəsinə ehtiyacları olduğundan apardı. Çünki, Siyasi Büronun rəhbərliyini zəbt etmiş qocaların əksəriyyəti artıq əldən düşmüşdü. Çökməkdə olan iqtisadiyyatı yenidən canlandırmaq və dövlət idarəçiliyini səhmana salmaq onların işi deyildi. Ümid ancaq Heydər Əliyevə idi. Amma dövlət idarəçiliyinin baş postunu ona verməyə də qorxurdular. Ona görə də, hələlik ən çətin və geridə qalan sahələri ona həvalə etdilər. Görün, Heydər Əliyev illərin bataqlığına çevrilən həmin sahələrdə necə möcüzələr yaratdı?! Dəmir yolunda ritm dəyişdi, gecikmələr minimuma düşdü, Baykal-Amur magistralının tikintisi böyük vüsət aldı... Bir sözlə, hər kəsə bir daha ayan oldu ki, Heydər Əliyev kimdir və nəyə qadirdir. Elə o məqamdan başlayaraq SSRİ rəhbərləri, xüsusən də Mixail Qorbaçov Heydər Əliyevin gücündən və təcrübəsindən istifadə etmək imkanları barədə deyil, daha çox onun artan nüfuzunun təhlükəsi barədə düşünməyə başladılar.

Heydər Əliyevin nümunəsi bir daha təsdiq etdi ki, böyük şəxsiyyətlər hakimiyyət kreslosundan kənarda olduqları dövərdə də öz xalqının gözündə və qəlbində yenə də böyük olaraq qalırlar. Təsəvvür edin, Siyasi Bürodan və SSRİ rəhbərliyindən istefaya gedəndən sonra Heydər Əliyevi ümumiyyətlə bütün siyahılardan birdəfəlik silmək üçün birbaşa şəxsən Qorbaçovun göstərişləri əsasında sovet rəhbərliyi tərəfindən ən çirkin üsullardan istifadə olundu. Amma ona qarşı yönələn təxribatlar gücləndikcə, xalqın öz liderinə hörmət və ehtiramı da sürətlə artmaqda idi. Beləliklə, yenidən Moskvadan Azərbaycana dönən Heydər Əliyevi onun doğulduğu, boya-başa çatdığı, gənclik illərini və əmək fəaliyyətinin ilk çağlarını yaşadığı Naxçıvanda, sözün əsl mənasında, ümummilli lider kimi qarşıladılar, əzizlədilər, qorudular. Xalqla siyasi liderin yenidən, özü də son dərəcə mürəkkəb və ekstremal şəraitdə baş tutan bu növbəti görüşü əvvəlcə Yeni Azərbaycan Partiyasının təşəkkülü, daha sonra isə yeniləşməkdə olan müstəqil Azərbaycanın günü-gündən inkişaf edərək daha da qüdrətlənməsi ilə yadda qaldı.

Məşhur el məsəlində deyildiyi kimi “iğid odur atdan düşə, atlanar...” Lakin SSRİ çökəndən sonra Sovet rəhbərlərindən heç biri bir daha öz qəddini düzəldə bilmədi. Amma ulu öndər Heydər Əliyev səhhətində yaranan çox ciddi problemlərə baxmayaraq, sonadək xalqının yanında oldu, Azərbaycanı bir dövlət olaraq dağılmaq və parçalanmaq təhlükəsindən xilas etdi. Məhz Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş olan uğurlu daxili və xarici siyasət nəticəsində Azərbaycan qısa vaxt ərzində dünya düzənində özünə layiq yer tuta bildi. Hesab edirəm ki, tarixdə şəxsiyyətin mühüm rolu və yeri olduğunu elmi cəhətdən sübut etmək üçün bundan daha tutarlı nümunələr tapmaq çətindir.

2004-cü ildə prezident seçkilərinə hazırlığın vəziyyəti və seçkilərin gedişini izləmək məqsədilə Azərbaycandan ABŞ-a ezam edilən 6 nəfərin içində mən də var idim. İnanın, o günlərdə təmasda olduğumuz siyasətçilərin və dövlət adamlarının, demək olar ki, hamısı Heydər Əliyevlə maraqlanırdı. Vircinya ştatında görüşdüyümüz tanınmış senatorlardan biri haradan gəldiyimizi soruşanda əvvəlcə Azərbaycanı tanımadı. Heydər Əliyevin prezident olduğu ölkədən gəldiyimizi bildikdə isə, ağsaçlı senator ayağa qalxaraq, o dahi şəxsiyyəti hələ sovet dövlətinin rəhbərlərindən biri olduğu dövrdən yaxşı tanıdığını və onunla bir neçə dəfə şəxsən görüşdüyünü bildirdi. O məqamda qeyri-ixtiyari olaraq klassiklərin birindən oxuduğum məşhur kəlam yenidən yadıma düşdü: “Xalqlar sayı ilə deyil, bəşəriyyətə bəxş etdikləri dühalarla böyük olur”. Bəli, Heydər Əliyev həqiqətən də öz tarixi xidmətləri ilə Azərbaycan xalqını dünyanın hər yerində, həm də daha geniş miqyasda tanıtdı, məşhur etdi.

Keçən əsrin 80-ci illərinin ikinci yarısı-90-cı illərinin əvvəlləri tariximizə Azərbaycanın ən ağır illəri kimi düşdü. O illərdə hakimiyyət kürsüsündə bir-birini əvəz edən uğursuz, qətiyyətsiz, maymaq və səriştəsiz rəhbərlər respublikanı elə dərin quyunun dibinə saldılar ki, xalq bunun acısını hələ də çəkməkdədir. Məhz həmin rəhbərlərin maymaqlığı və qətiyyətsizliyi ucbatından 100 minlərlə soydaşımız Ermənistandakı ata-baba yurdlarından vəhşicəsinə qovuldu, Qarabağ və ətraf ərazilərdəki torpaqlarımız işğal altına düşdü və s.

Ulu öndər İlham Əliyevin gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirdi. Dünyanın bir çox nüfuzlu xadimləri də İlham Əliyev kimi layiqli övlad və pragmatik düşüncəyə malik görkəmli siyasətçi yetişdirməsini Heydər Əliyevin həm də valideyn olaraq çox böyük tarixi xidməti kimi dəyərləndirirlər. Ulu öndərin ABŞ-ın Klivlend xəstəxanasından Azərbaycan xalqına ünvanladığı 1 oktyabr 2003-cü il tarixli müraciətində deyilirdi: “O, yüksək intellektli, pragmatik düşüncəli, müasir dünya siyasətini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir... İnanıram ki, mənim axıra çatdırma bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırma biləcək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidlər bəsləyirəm”.

Ulu öndərin bu sözlərinin nə qədər müdrikcəsinə və uzaqgörənliklə qələmə alındığını, başqa sözlə, Prezident İlham Əliyevin necə siyasətçi, necə dövlət başçısı və necə şəxsiyyət olduğunu bilmək üçün sadəcə bugünkü Azərbaycan reallıqlarını görmək kifayətdir. Bəli, məhz möhtərəm cənab Prezidentimizin gərgin və səmərəli fəaliyyəti nəticəsində bu gün Azərbaycan hərtərəfli və coşqun inkişaf yolundadır. Ölkəmiz artıq neçənci ildir ki, ümumi daxili məhsul istehsalının artım sürətinə görə dünyada ön sıralardadır. Azərbaycanın Avropa və Qərbin enerji təhlükəsizliyi sistemindəki iştirakı və çəkisi ildən-ilə artmaqdadır.

Hələ antik və orta əsrlərdən başlayaraq Azərbaycana hər zaman böyük maraq olub. Amma Azərbaycan heç zaman dünyanın diqqətini indiki qədər cəlb etməyib. Əlbəttə, bütün bunlar birbaşa Azərbaycan dövlətinin yeritdiyi uğurlu daxili və xarici siyasətin nəticəsidir. Azərbaycan indi 10-15 il öncə olduğu kimi, təkə neft-qaz ölkəsi kimi tanınmır. Azərbaycan bu gün həm də, kifayət qədər yaxşı imicə malik idman ölkəsi kimi tanınır. Azərbaycan idmançıları dünyanın yarış meydanlarında bir-birinin ardınca yeni-yeni zəfərlər qazanmaqdadırlar. Olimpiada və dünya çempionatlarındakı uğurlarımız kimlərə bəlli deyil?! Bu gün Azərbaycan idmançıları qazanılan uğurlarla kifayətlənməyərək daha ciddi

hədəflər uğrunda mübarizə aparırlar. Son illər bir-birinin ardınca çoxsaylı beynəlxalq yarışlara uğurla ev sahibliyi edən respublikamız indi də Avropanın ilk Olimpiya oyunlarını keçirməyə hazırlaşır.

Aparılan məqsədyönlü siyasətin nəticəsi olaraq Azərbaycanın mədəniyyəti, musiqisi dünyanın bütün sərhədlərini aşmaqdadır. Azərbaycan muğamının və aşıq sənətimizin şöhrəti az qala bütün dünyanı sehləmişdir. Azərbaycan xalçaları, respublikamızın çoxsaylı nadir memarlıq inciləri də dünyanın maraq dairəsindədir. Hər kəsə bəlli olduğu kimi, Azərbaycan cəmiyyəti 5 ildir ki, Avropanın ən nüfuzlu və populyar musiqi yarışması olan “Avrovizion”-da iştirak edir. 2011-ci ildə İsveçdə keçirilən yarışma zamanı Azərbaycan ifaçıları Eldar Qasimov və Nigar Camal dueti qalib olmaqla “Avroviziya-2012”-ni Bakıya gətirdilər. Hər gün, hər saat böyüyən, gözəlləşən Bakımız o günlərdə daha da cazibədar oldu. O vaxtdan başlayaraq dünya mediasının Bakının sinonimi olaraq işlətdiyi “Qafqazın Dubayı” termini dillər əzbərinə çevrildi.

Azərbaycan bu gün, eyni zamanda, həm Qərbi üçün, həm də Şərqi üçün cəlbedici bir turizm diyarına çevrilib. Elə isə xarici turistləri buraya cəlb edən nədir? Birinci növbədə, Azərbaycanda hökm sürən etibarlı daxili siyasi sabitlik. İkincisi, Azərbaycanın zəngin və rəngarəng təbiəti. Üçüncüsü, ölkəmizdəki bir-birindən qədim və maraqlı tarixi abidələrin çoxluğu. Dördüncüsü, buradakı maraqlı etnopalitra və dini tolerantlıq. Beşincisi, Azərbaycanın, demək olar ki, bütün bölgələrində münasib infrastrukturun olması. Etiraf edək ki, 7-8 il öncə nəinki bölgələrdə, hətta Bakının özündə xarici turistləri qane edəcək infrastruktur yox dərəcəsi idi. İndi Qəbələ, Xaçmaz, Quba, Gəncə, Şəki, Qax, Lənkəran, hətta Lerik və Yardımlı da böyük turist axınına hazırdır.

Təbii ki, qəlbində azacıq da olsa, Vətən təəsübkeşliyi və ədalət hissi olan hər kəsə gün kimi aydındır ki, bütün bu uğurların təməlinə ulu öndər Heydər Əliyev tərəfindən əsas qoyulmuş Azərbaycanın uzunmüddətli strategiyası durur. Prezident İlham Əliyev isə bu strategiyanın bütün istiqamət və xətlərinin kompleks halında, həm də balanslı şəkildə həyata keçirilməsi sahəsindəki uğurlu sürprizləri ilə artıq onuncu ildir ki, bütün dünyanı heyretləndirməkdə davam edir. Onu da nəzərə alın ki, ölkə Prezidentinin təşəbbüsü ilə həyata keçirilən və yaxud hazırda həyata keçirilməkdə olan bütün layihələr Azərbaycanın gələcəyinə yönəlib. Mən bu layihələrin hamısını necə sadalayım?! Gəlin, Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinə başlayaq. 97 il bundan öncə xeyriyyəçi H.Z.Tağıyevin təşəbbüsü ilə Bakıya Şollar su xətti çəkilib. Bunun üçün Azərbaycan xalqı hər zaman H.Z.Tağıyevə rəhmət diləyir. Deməli, Oğuz-Qəbələ-Bakı su kəmərinin Prezident İlham Əliyevin hakimiyyəti dövründə, həm də şəxsən onun təşəbbüsü ilə çəkildiyi də Azərbaycan xalqı tərəfindən heç zaman unudulmayacaqdır.

Ötən əsrin 70-ci illərinin ortarından 80-ci illərinin əvvəllərində İsmayılı Rayon Partiya Komitəsində və rayonda çıxan “Zəhmətkeş” qəzetində məsul vəzifələrdə işləmişəm. Birinci katibimiz Qəşəm Aslanov olduqca işgüzar və bacarıqlı kadr idi. O, nə qədər çalışdısa da İsmayılı kanalizasiya məsələsini beşillik plana saldıra bilmədi. Bunun üçün o, kimlərin qarşısını döymədi, kimlərin yanına xahişə, minnətə getmədi. Alınmadı ki, alınmadı. Baxın, o nəhəngliyində sovet dövlətinin imkanları fonunda belə kiçik bir əyalət şəhərinin ən ciddi sosial problemi illər boyu həll olunmaz vəziyyətdə qaldı. Allah Prezidentimizi pis nəzərlərdən qorusun, görün indi birbaşa onun tapşırığı ilə eyni vaxtda İsmayılı ilə yanaşı, Ağsu, Şamaxı, Oğuz, Quba və onlarca digər əyalət şəhərimizdə həm su, həm də kanalizasiya xətləri çəkilməkdədir. Bu, əlbəttə, hər şeydən öncə, dövlətin iqtisadi qüdrətindən və dövlət başçısının region sakinlərinə, bütövlükdə öz xalqına olan məhəbbətindən xəbər verir.

Etiraf edək ki, bu qəbildən olan qayğı və problemlər illər boyu bəzi rəhbərlərin, ümumiyyətlə heç yadına belə düşməyib. Bəziləri isə problemin həlli istiqamətində müəyyən səy göstərsələr də son olaraq heç bir nəticə əldə olunmayıb.

Deyirlər, dağın əzəmətinə görmək üçün gərək onu kənardan seyr edəsən. Bu mənada son illər Azərbaycanda baş verən irimiqyaslı dəyişiklikləri görmək, duymaq və dəyərləndirmək üçün ona bir qədər kənardan baxmaq pis olmaz. Bu yaxınlarda mədəni irs və media məsələlərinə həsr olunmuş beynəlxalq konfransda iştirak etmək məqsədilə Makedoniyada olarkən mənim və daha bir neçə həmkarımın belə imkanımız oldu. Əvvəlcə “Azal”ın xidmətindən başlamaq istədim. Gedəndə Bakıdan İstanbula, geri dönəndə isə İstanbuldan Bakıya “Azal”a məxsus “Boinq” təyyarəsində uçuq. Yeni alınmış müasir və səliqəli bir hava gəmisi. Sərnişinlərə az qala lap evlərdəki kimi isti və keyfiyyətli yeməklərdən tutmuş hər cür içkilərdəki xidmət göstərilir. İstanbuldan Skopyeyə və geri uçuğumuz təyyarə və oradakı xidməti “Azal”la heç bir halda müqayisə etmək olmaz. Bu fərqi İtaliya, Ukrayna və digər ölkələrə uçarkən də açıq-aydın hiss etmişəm.

Makedoniyada gördüklərim də müqayisə baxımından çox əhəmiyyətlidir. Məsələn, paytaxt Skopyedə saatlarla gəzsən bir-iki yeni bina görürsən. Sanki ən azı son 20 il ərzində yeni heç nə tikilməyib. Yolları da həmçinin. Skopyədə, habelə ilboyu turist axınının güclü olduğu Ohrid şəhərində son vaxtlar asfalt örtüyü vurulmuş yollara, demək olar ki, rast gəlmədik.

Tədbirlərin keçirildiyi binaların şəraiti barədə. Əvvəlcə onu deyim ki, konfransın açılış mərasimi Ohrid şəhərindəki Apostol Müqəddəs Pavel Universitetinin iclas salonunda baş tutdu. Zal qızdırılmadığından iştirakçıların çoxu paltó və kurtkada əyləşmişdi. Bölmə iclaslarının və yekun iclasın keçirildiyi 3 salondan ikisinin vəziyyəti türklər demişkən ondan da fəna idi. Tərcümə işi də yaxşı təşkil olunmamışdı. Halbuki, bundan 4 ay öncə Lahic yolu üstündəki Qaya" istirahət mərkəzində Mədəniyyət və Turizm Nazirliyinin dəstəyi ilə təşkil etdiyimiz IV Avroasiya Arxeologiyası Konfransında sinxron tərcüməyədək hər şey çox yüksək səviyyədə təşkil olunmuşdu. Əlbəttə, bunların hər biri ilk baxışda çox xırda "detallar" olsa da, hər halda müqayisə baxımından diqqət çəkməyə bilməz.

Azərbaycanın Avropa və dünya məkanında günü-gündən möhkəmlənən mövqeyindən xəbər verən daha bir çox ciddi faktı da yada salmaq istərdim. Bir neçə gün öncə Avropa Şurasında Almaniyadan olan deputat Kristofer Ştrasserin Azərbaycanla bağlı qərəzli hesabatına münasibəti nəzərdə tuturam. Məlum olduğu kimi Almaniya, Fransa, Niderland və Ermənistandan olan deputatların söylərinə baxmayaraq, Avropa Şurası böyük səs çoxluğu ilə həmin hesabatın qəbul olunmamasına səs verdi. Bu, bir tərəfdən haqq-ədalətin, digər tərəfdən isə Azərbaycanın Avropanın orta göbəyində avropalı deputatlar üzərində qələbəsi idi. Xatırladaq ki, təqribən bir il öncə Qarabağ məsələsi ilə bağlı müzakirələrin BMT müstəvisinə çıxarılması ilə bağlı məsələ gündəmə gələndə də analoji vəziyyət yaranmışdı. Bildiyimiz kimi, o zaman həmsədr ölkələrin hər üçü, yəni həm ABŞ, həm Rusiya, həm də Fransa Azərbaycanın təklifinin əleyhinə səs versə də, BMT böyük səs çoxluğu ilə məhz Azərbaycanın təklifi əsasında qərar qəbul etdi. BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının qeyri-daimi üzvlüyünə seçkilər zamanı da Azərbaycan dünya birliyi ölkələri tərəfindən olduqca fəal şəkildə müdafiə olundu və qalib gəldi. Bütün bunlar isə gənc və müstəqil Azərbaycan dövlətinin beynəlxalq sahədəki uğurlarının bariz göstəricisidir.

Qədirbilən xalqımız yaxşı bilir ki, bütün sahələrdə qazanılan uğurlarımız hər şeydən öncə məhz ölkə Prezidentinin şəxsi fəallığı, bir qədər də dəqiq desək, onun fədakarlığı sayəsində əldə olunub. Yəni, Prezidentimiz dövlət rəhbəri olaraq özünün intellekti və bacarığı, idarəçilik səriştəsi, qərarlarında çevik, ədalətli, ardıcıl və prinsipial olması ilə yanaşı, həm də sadəliyi, səmimiyyəti, mediaya çox yaxın və açıq olması, ən başlıcası isə xalqımıza xas olan milli-mənəvi dəyərlərə qəlbən bağlılığı ilə hər kəsə nümunədir. Bəli, həyat da göstərdi ki, ulu öndər Heydər Əliyev siyasi varis məsələsində düzgün, həm də çox uğurlu seçim edib.

Əlbəttə, bir qəzet məqaləsində Azərbaycanın bütün uğurları barədə təfəsilatı ilə söhbət açmaq qeyri-mümkündür. Əsas olan odur ki, belə uğurlarımız çoxdur və getdikcə də onların sayı və miqyası durmadan artmaqdadır. Bir daha deməliyəm ki, bütün bu uğurların bünövrəsi hələ ötən əsrin 70-80-ci illərində ulu öndər Heydər Əliyevin Azərbaycana rəhbərlik etdiyi dövrdə qoyulub. 1993-ci ildə yenidən hakimiyyətə qayıdırdan sonra isə müstəqil Azərbaycanın uzun bir tarixi dövr üçün ümumi inkişaf strategiyası müəyyən olunaraq həyata keçirilməyə başlanmışdır.

Azərbaycan xalqı öz Prezidenti İlham Əliyevə dönə-dönə minnətdardır ki, o, doğma respublikamızın ulu öndərin müəyyən etdiyi həmin strateji yolla irəliləyərək, daha da inkişaf edərək çiçəklənməsi üçün əlindən gələni əsirgəmir. Təəssüflər olsun ki, bu gün həm ölkə daxilində, həm də kənarında Azərbaycanın uğurlarını görmək istəməyən bəzi qara qüvvələr var. Hansı ki, həmin qüvvələr kimlərsə sifarişli ilə Azərbaycan əleyhinə durmadan çirkin böhtan kampaniyası apararaq məşğuldurlar. Amma Azərbaycan xalqı kimin kim olduğunu çox yaxşı bilir. Qoy, həmin qüvvələr də nəhayət, anlasınlar ki, insanlar hər zaman göydən yerə nur yaydığına, Yerdən göyə isə toz qalxdığının fərqi olublar və bu gün də fərqi vardır.

Qafar CƏBİYEV,
Azərbaycan Respublikasının əməkdar jurnalisti,
tarix elmləri doktoru